

svojih somišljenikov in soorganizancev prizadet.

Smo toliko tolerantni, da se globokega verskega prepričanja g. J. Slapšaka ne dotikamo!

Primorani smo pa izjaviti, da mi nikdar ne prejenjamo z bojem zoper demoralizovano učiteljsko in Slov. zvezo. Opravičeno bi bilo nam očitati, da napadamo iz enega slučaja vse, če bi večina — izjeme naštejemo na prste — ne bila neznačajna, koristolovna in niskotno hudobna. V prvi vrsti pa velja to v tem oziru, ker si je ta večina izbrala tudi najnečestnejše može za svoje voditelje, ki vzdržujejo na površju najpodlejšje kreature našega stanu, polne najpodlejših dejanj.

Iz vseh teh dejanj zopet izvzemamo tov. Slapšaka, da se ne bo čutil krivično žaljenega.

Organizacija stanu, ki vzdržuje za predsednika človeka, ki na zakonodajnem mestu dela proti koristi lastnega stanu — ni vredna življenja! Mi vržemo ven onega, ki dela zoper interese lastnega stanu.

Člani Slomškove zveze pa morajo celo podkupovati svojega predsednika s častnim članstvom, da bi se jih ta morebiti vendar kdaj usmilil in ne bi glasoval proti regulaciji učiteljskih plač. Pri nas bi bil kak tak Jaklič nemogoč kot predsednik organizacije.

Organizacija, ki daje odločilnejšo besedo možem, ki so odlikovani z izdajstvom lastnega stanu, z denunciantstvom lastnih kolegov, s tatvino, podlim natolcevanjem in eksekutstvom nad stanom in v lastnem stanu — ni vredna, da živi.

Organizacija, ki ima večino članov prodanih značajev, ki obranjuje v svoji sredi može à la Ravnikar, Jaklič, Jeglič, Smrdel, Štrukelj, Kuhar itd. — ni vredna, da živi. Že v jedru nosi Sl. zveza kal koristolovstva, to lahko izpriča nje ustanovitelj in voditelj — Jaklič.

Če hoče torej tov. Julij Slapšak ohraniti svoje poštenje, naj se loči od teh ljudi, naj ustanovi drugo, resnično „krščansko-mislečo“ organizacijo učiteljsva in mi je ne bomo napadali — dokler bo pošteno delovala in dokler bodo nje člani poštenjaki in dokler ne bi postala tako gnila kakor je sedanja Slomškova zveza.

Ne bomo sklepali iz posameznih slučajev na celoto, dokler bo večina dobra in poštena.

Zoper to Slom. zvezo pa brezobziren boj, ker ta boj je boj za poštenost in boj zoper demoralizacijo, ki se vzdržuje potom Slomškove zveze in jo širi potom nje med učiteljski stan.

Pri načelnem boju ne poznamo prijateljstva!

Ustanovite novo organizacijo ali pa pomečite one, ki so zagrešili in omadeževali svoje in naše poštene stanovsko ime in čast — ven, da bodo vrste čiste!

V „Jutru“ čitamo: Neenaka mera. Med volilnimi agitatorji klerikalne stranka rogovilijo sedaj tudi „krščansko-misleči“ učitelji. Tako se je z Zabretovo gardo pojalo tudi učitelj iz St. Vida nad Ljubljano Jeločnik in za Jakličev mandat se posebno „muja“ in postavlja šance svojemu šefu „krščansko-misleči“ učitelju Štrukelju. Tudi nespodobno obnašanje „kršč. misli“ šol. voditelja Cepudra iz Ljubljane med pouličnimi demonstranti pri zadnjih občinskih volitvah je priča, kako so se „kršč. misleči“ učitelji vdinjali S. L. S. za agitatorje, da ista njih vposobnost potem pristrano in krivično protestira v „najvišji šol. korporaciji v deželi“. Potem pa si dajo ti gospodje še o svojih junaštvih poročati v „Slovencu“, da zbuje pozornost gotovih gospodov in se jim tako priporočajo. Če pa napreden učitelj govori na shodih, da, če celo čita „Jutro“ na cesti — slučaj D. iz Smartna pri Litiji in G. iz Ljubljane — ga isti „Slovenec“ potem napada kot zločinca in deželni šolski svet disciplinarno vsled tega preganja. Če se zasledi, da „krščansko misleči“ šol. vodja čita politične časopise v šoli med poukom, skuša visoki c. kr. dež. šol. svet to potlačiti! — S tem slučajem pridemo tudi še pred javnost! — O dvojni meri visokega c. k. dež. šol. sveta bomo še govorili, ker hočemo ravno v tej točki dokazati baron Schwarzovo zrelost za penzijo!

To je odkrita in resnična beseda! Mi se le čudimo, da so c. kr. vladni organi, ki so po „Slovenčevi“ notici že prijeli tovariša Gaertnerja zaradi čitanja „Jutra“ na cesti, toli nekonsekventni in nepravilni, da tudi nasprotnih enakih slučajev ne primejo. — No, potem bi prenehala preganjanje naprednega učiteljsva!

V Slov. Narod (št. 120.) čitamo: Ljubljanski nadučitelj Jeglič, o čigar brutalnem nastopanju smo zadnjič poročali po „Učit. Tov.“, je med učiteljsvom znan kot skrajno sirov. Take učence, ki jih ni maral je kaznoval na nezasišan način. Tako je nekoč nekemu iteligentnemu fantu zaradi malenkostnega prestopka ukazal leči na kateder. Ker pa se je učenec, že dorasel fant, tej sramotni kazni uprl, ga je Jeglič vrgel ob tla, ga suval s petami in hodil

po njem. Ko je učenec napravil poskus, vstati, mu je Jeglič še stopil na prsi in divjal in kričal, kakor bi bil obseden. In tako podivjan človek je učitelj. Če napreden učitelj kakega malopridnega učenca za ušesa pocuka, pride v disciplinarno preiskavo in dobi kazen. Jeglič pa sme divjati, kakor kak pijan šintar, pa se živ krst ne zgane. Kje pa je tu dež šolski svet? Jeglič je že davno zaslužil, da ga sramotno spode iz službe. Proti takim ljudem — nobenih obzir. Naj se vsaka stvar naznani kazenskemu sodišču. — To je dejanje, ki kriči do neba! A ni še to zadnje junaštvo šolskega voditelja nad nedolžno šolsko mladino!

Napad na šolskega voditelja J. Jegliča. „Učiteljski Tovariš“ in „Slovenski Narod“ se zadnje dni silovito zaganjata in ščujeta zoper šolskega voditelja J. Jegliča, in ga slikata v svojih listih kot moža takih nasilnostih, da je najbolje, da se ga kar takoj obesi. Z ozirom na popolnoma neosnovane in lažnjive napade je zahteval g. J. Jeglič takoj disciplinarno preiskavo od strani merodajnih krogov, da se pokaže vsa impertinenca teh lažij. Po končani preiskavi bomo pa nadalje govorili.

Tako čitamo v „Slovencu“ dne 19. maja t. l. — Mi smo pozvali Jegliča, naj nas toži ali pa vsaj pošlje popravke, a on tega ni storil. — Brez komentarja!

Učiteljski vestnik.

Reforma učiteljske.

Čudno, čudno! Govore toliko o reformi učiteljske, poudarjajo vedno in vedno nje prenujajo potrebo, in vendar smo čitali v ljubljanskem dnevniku neverjetne stvari, ki so se pa po naših informacijah izkazale kot resnične.

Zato ne moremo molčati, ker nočemo grešiti sami nad seboj in nad svojim naraščanjem!

In zopet! — Že često smo čuli pritožbe zoper neko vadniško učiteljico na tukajšnjem učiteljskem in versko fanatikovanje učiteljskega. Kako je z njenimi uspehi širjenja marijinega devičarstva med učiteljskimi in kako se tu dela s ped. in z vzgojnimi načeli, o tem ob priliki. Povemo pa, da če prizadeta vadniška „Slomškariča“ ne bode prenehala z marijinim devičarstvom med kandidatnjami, bomo napeli druge strune! Omejenosti se prinaša še od druge strani dovolj v mladino, ni potreba, da bi se jo gojilo še na podlagi verskega fanatizma in nestrpnosti. Če kompetentne oblasti ne bodo strle terorja, ki ga goji ta vadniška „prostovoljna nadzorovalna dama“ nad kandidatnjami, ga bomo strli mi in bomo pripravili stariše kandidatnj do tega, da ga bodo strli isti! Tako kongregacije na ljubljanski realki, pri katerih se pozivlje sošolce na medsebojni družabni boj kot in na snovanje medsebojnih društev, kakor marijino devičarstvo in siljenje k istemu od strani vadniške učiteljice na ljubljanskem učiteljskem — bode moralo prenehati in se ne bode uganjalo na račun šole!

In dalje: Vadniška učiteljica S. je polna prečednih dejanj. Tako smo izvedeli, da je ta „Slomškariča“ tudi zelo oblastna. V pretečenih dneh je n. pr. neki kandidatnji iz III. letnika — če je tudi Marijina devica, ne vemo — takorekoč ukazala, da naj gre popoldne istega dne s sestrico k spovedi, drugi dan pa k obhajilu, da bode „baje izbila pri tem mali sestrici — učenci njenega t. j. IV. razreda — „njeno trmo“. Na ugovor kandidatnje, da ima drugo jutro šolo, ji je na svojo odgovornost dala v ta namen prosto! Morebiti nam bode kompetentna oblast dala pojasnila, kako se je ta zamuda opravičila? Pojasnila želimo tudi, kako to, da se je pričel istega dne dopolne v IV. razredu vadnice pouk še-le pet minut po pol 11. uri, namesto točno po zvonjenju, kar se ponavlja večkrat in vsled česar imajo potem otroke nadzorujoče kandidatnje sitnosti? — Kako hodi ta vadniška učiteljica presedavati vse pavze v — 00 — II. nadstropja, da prisluškuje pogovorom kandidatnj in potem raznaša — že ve kam — te pogovore, o tem bomo še govorili! — Če se zahteva od naprednega učiteljsva reda in se mu celo protizakonito prepoveduje po drž. zak. zamaknena svoboda — n. pr. čitanje „Jutra“ na cesti! — potem naj tudi tu govori „najvišja šolska oblast v deželi“ in naj napravi red pri tej učiteljici! — Prof. Jarc ima besedo! — Želimo, da se v interesu zavoda in v interesu upravičenega razburjenja med učiteljsvom napravi red!

Kranjske vesti.

—r— Od stopnje do stopnje — nazaj! Preteklo soboto je nadzornik Stiasny na okrajni konferenci v Krškem pozdravil okr. glavarja dr. Mathiana v nemškem jeziku! — Okrajni glavar je priložil Stiasnemu zausniško s tem, da se mu je za-

hvalil v slovenskem jeziku. Stiasnemu, ki je začel zopet nemškutariti, povemo v plačilo tudi mi to, kar mu gre!

Štajerske vesti.

—š— Zloraba šolarjev v politiške namene. Nedavno tega smo poročali, kako je izbral župnik na Teharjih, g. Čemažar, šolarje za agitacijo v prid Korošcu. Sedaj nam pa poročajo drug slučaj iz St. Petra v Savinjski dolini. V ponedeljek je priredil župnik dr. Jančič s šolarji zlet (!) na Hum. Med potjo je nahujskal deco, da so kričali „živio dr. Korošec“. Neki kmet je župnika opozoril, da je tako postopanje nedovoljeno, nakar je prišlo med njim in župnikom do hudega prepira. Tako „vzgojuje“ ta župnik že šolarje! Kaj pa poretčeta k temu celjski okrajni in štajerski deželni šolski svet? — Tako poroča „Slov. Narod“. No, duhovščina menda dela preko vseh odredb in preko vseh zakonov.

—š— Iz Središča nam pišejo: Tretji roditeljski sestanek, ki se je vršil na naši šoli dne 28. majnika, je bil zopet izredno dobro obiskan. Zanimivo predavanje gosp. dr. A. Schwaba iz Celja je privabilo k sestanku okrog 150 staršev in drugih odraslih. Gosp. doktor je govoril nad podružno uro o vprašanju zastran prve pomoči pri nezgodah. Popularno predavanje si je razdelil govornik na tri dele: 1. poškodbe brez zunanjih sledov, 2. poškodbe z zunanjimi sledovi in 3. rane. Posebnega pomena je bilo izvajanje g. doktorja zaraditega, ker se je dotaknil le takih slučajev, v katerih si laik lahko sam pomaga, ako ima le količkaj zavednosti ter lahko olajša delo zdravniku, ki ga je v posameznih slučajih poklicati. Tudi poglavje o pomenu domačih zdravil je poslušalce zanimalo. G. zdravnik je pojasnil vrednost najnavadnejših, pri nas udomačenih zdravil, kakor kamilic, tavžentrože, baldrijana, borovnic, čokolade itd. Vobče pa se je g. dr. Schwab strinjal z zdravniškimi strokovnjaki, ki so mnenja, da se pomen domačih zdravil pretirava. S tem, da je ob koncu g. doktor ponovil na kratko vso snov, je povzročil, da poslušalci niso nesli s seboj samo spomina na njegovo poučno predavanje, ampak tudi mnogo koristnih naukov, ki jim bodo ob raznih slučajih dobro služili. Hvala lepa g. dr. Schwabu za njegov trud in ljubeznjivost njegovo! Uverjen naj bil, da je s svojim govorom izdatno povzdignil pomen roditeljskih sestankov v Središču.

Splošni vestnik.

Katalog učil. Pred seboj imamo katalog učil, katera dobavlja tvrdka A. Pichlerjeva vdova in sin na Dunaju — izvrstno delo v najboljšem pomenu besede. Ne moremo ga djati iz rok brez nekoliko besed, ker je iz mnogih vzrokov prezanimiv. Ta katalog je namreč neprecenljiv voditelj za vse tiste, ki hočejo otroškimi vrtcem in obrazovalnim zavodom — začeni od ljudske šole pa gori do vseučilišča — kaj potrebnega preskrbeti. Ob enem pa je ta knjiga tudi nekaj spomenik marljivemu in resnemu delovanju omenjene tvrdke v štiridesetih letih, v katerih se je ta prodajalna učil, ki je svoje dni začela s primitivnimi, danes že nepoznanimi in pozabljenimi učnimi sredstvi, vspela do takega centralnega zavoda za vsa odgojevalna in poučna sredstva, da je v tej stroki noben drugi zavod ne v tuzemstvu ne v inozemstvu ne doseže in tem manj preseže. Uvaževati pa je treba to knjigo ne samo s stališča možnih naročb ampak tudi iz zgodovinskega, ker se v dejstvu, kako so učila nastala in se širila, pojavlja živa slika neumornega napredovanja, in se najboljše iz vsakodobnega stanja učnih pripomočkov razvidi, kako nalogo morata odgoja in pouk še izvršiti in v katerem smislu naj se to skuša doseči.

Pedagoško društvo v Krškem slavi letos svojo petindvajsetletnico. Ob tej priliki izda brošuro in priredi na dan 2. julija t. l. slavnostno zborovanje in koncert. Prosimo vsa društva, da se ozirajo na to. Natančnejše poročilo o prireditvi pozneje.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

St. 653. Kranjsko. 1-1
Na mestni nemški ljudski šoli v Ljubljani je vsled razpisa c. kr. deželnega sveta z dne 1. junija 1911, št. 3630 stalno popolniti službo mestnega učiteljsva extra statum s prejemki, ki so za učiteljsvo sistemizovani.

Prosilci za označeno službo imajo svoje pravilno opremljene prošnje po predpisani službeni poti pri podpisane c. kr. mestnem šolskem svetu ljubljanskem vlagati najkasneje do 1. julija 1911.

Zakasnele ali pa pomanjkljive prošnje se pri službeni oddaji ne bodo vpoštevale.
C. kr. mestni šolski svet ljubljanski,
dne 3. junija 1911.

St. 1316. 1-1
Na dvorazredni ljudski šoli v Svibnem se razpisuje s tem nadučiteljska in učiteljska služba in na šest-razredni ljudski šoli v Radečah učiteljska služba v stalno na-meščenje.
Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo senkaj predpisanim potom do 15. julija 1911.
Prosilci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni službi še niso stalno nameščeni, morajo z dr-žavno-zdravniškim izpriševalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.
C. kr. okrajni šolski svet v Krškem,
dne 6. junija 1911.

Ozirajte se na tvrdke, ki objavljajo svoje oglase v Učiteljskem Tovarišu.

Kdo ima Pietersnikovega slovarja 5. sešitek prvega zvezka? (Od 321. do 401. strani.) — Ponudbe z navedbo cene sprejema uredništvo „Učit. Tov.“

Iv. Bonač v Ljubljani priporoča svojo trgovino papirja in pisalnih potrebščin, kartonažno tovarno, knjigoveznico.

Slovensko Abecedo za ženska ročna dela priporoča Milena Kiferle učiteljica ženskih ročnih del v Ljubljani, Dolenska cesta 21.

AVGUST AGNOLA Ljubljana, Dunajska cesta 13 priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana, svetilk, okvirov, šip itd. Tintnike za šolske klopi, kakor tudi aparate za fizikalne poizkušnje. — Prevezma vsa v to stroko spadajoča dela. ::

„Agleško skladišče oblek“ O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5. Največja zaloga modernih letnih oblek za gospode in dečke, ter ogromna izbira konfekcije za dame in deklice, po priznani nizkih cenah. Gg. učitelji in učiteljice 10% ceneje.

J. Jax Ljubljana Dunajska cesta Sivalni stroji, kolesa in pisalni stroji.